

Bruxelles, 17. lipnja 2021.
(OR. en)

9920/21

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0159 (NLE)**

**ECOFIN 606
CADREFIN 296
UEM 161
FIN 474**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	17. lipnja 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 328 final
Predmet:	Prijedlog PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 328 final.

Priloženo: COM(2021) 328 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.6.2021.
COM(2021) 328 final

2021/0159 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke

{SWD(2021) 155 final}

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹, a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Pandemija bolesti COVID-19 narušila je gospodarstvo Grčke. Bruto domaći proizvod po stanovniku u tekućim cijenama (BDP po stanovniku) Grčke u 2019. iznosio je 55 % prosjeka EU-a. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2021. realni BDP Grčke pao je za 8,2 % u 2020. i očekuje se da će se u 2020. i 2021. kumulativno smanjiti za 4,5 %. Dugotrajniji aspekti koji utječu na srednjoročne gospodarske rezultate osobito uključuju visoku dugotrajnu nezaposlenost i nizak rast produktivnosti zbog koncentracije gospodarske aktivnosti u tradicionalnim i neinovativnim sektorima, a velika regulatorna opterećenja, birokracija te spor i neučinkovit pravosudni sustav otežavaju privatna ulaganja.
- (2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Grčkoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je 2019. Grčkoj posebno preporučilo da u 2019. i 2020. poduzme mjere kako bi a) ostvarila održiv gospodarski oporavak i uklonila prekomjerne makroekonomske neravnoteže nastavkom i dovršetkom reformi u skladu s obvezama nakon provedbe programa preuzetima na sastanku Euroskupine 22. lipnja 2018. (1. preporuka Grčkoj iz 2019.)²; i b) usmjerila investicijsku politiku na održiv prijevoz i logistiku, zaštitu okoliša, energetske učinkovitost, projekte u području obnovljivih izvora energije i međupovezanosti energetskih mreža, digitalne tehnologije, istraživanje i razvoj, obrazovanje, vještine, zapošljivost, zdravlje i obnovu urbanih područja, vodeći računa o regionalnim razlikama i potrebi za osiguranjem socijalne uključenosti (2. preporuka Grčkoj iz 2019.) Vijeće je 2020.

¹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.–75.

² Te se obveze politike odnose na strukturne reforme pokrenute u okviru programa ekonomske prilagodbe radi poboljšanja funkcioniranja grčkog gospodarstva i imaju predviđeni raspored provedbe do sredine 2022. Prate se u okviru pojačanog nadzora i tromjesečnih pregleda napretka i posebno su usmjerene na i. fiskalne i fiskalno-strukturne politike, ii. socijalnu skrb, iii. financijsku stabilnost, iv. tržišta rada i proizvoda, v. grčko društvo za imovinu i udjele te privatizaciju i vi. modernizaciju javne uprave.

preporučilo Grčkoj da u 2020. i 2021. u skladu s „općom klauzulom o odstupanju” a) poduzme sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti; kada to gospodarski uvjeti dopuste, da provodi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja te da poveća otpornost zdravstvenog sustava i osigura odgovarajući i jednak pristup zdravstvenoj skrbi (1. preporuka Grčkoj iz 2020.); b) ublaži učinak krize na zaposlenost i njezin socijalni učinak, među ostalim provedbom mjera kao što su programi skraćenog radnog vremena i osiguravanjem učinkovite potpore mjerama aktivacije (2. preporuka Grčkoj iz 2020.); c) brzo primijeni mjere za osiguravanje likvidnosti i kontinuiranog dotoka kredita te drugih oblika financiranja u gospodarstvo stavljajući poseban naglasak na mala i srednja poduzeća koja su najviše pogođena krizom; da prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promiče privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva; usmjeri ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, posebno u siguran i održiv promet i logistiku, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije, ekološku infrastrukturu te digitalnu infrastrukturu vrlo velikog kapaciteta i digitalne vještine; poboljša učinkovitost i digitalizaciju javne uprave i promiče digitalnu transformaciju poduzeća (3. preporuka Grčkoj iz 2020.) i d) nakon postupnog ukidanja ograničenja uvedenih zbog pandemije bolesti COVID-19 nastavi i dovrši reforme u skladu s obvezama nakon provedbe programa, preuzetima na sastanku Euroskupine 22. lipnja 2018. u cilju ponovnog pokretanja održivog gospodarskog oporavka (4. preporuka Grčkoj iz 2020.). Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za Grčku u trenutku podnošenja plana za oporavak i otpornost, Komisija smatra da je ostvaren znatan napredak u pogledu preporuka za djelotvoran odgovor na pandemiju, među ostalim provedbom mjera kao što su programi skraćenog radnog vremena i osiguravanje likvidnosti pogođenim poduzećima, kao i u pogledu preporuke za nastavak i dovršetak reformi u skladu s obvezama nakon provedbe programa koje su preuzete na sastanku Euroskupine 22. lipnja 2018.

- (3) Komisija je 2. lipnja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³ objavila detaljno preispitivanje za Grčku. Komisija je u svojoj analizi zaključila da u Grčkoj postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže, posebno one povezane s visokim državnim dugom, nepotpunim vanjskim rebalansom i visokom razinom neprihodonosnih kredita, u kontekstu visoke nezaposlenosti i niskog potencijalnog rasta.
- (4) [Vijeće je u preporuci o ekonomskoj politici europodručja državama članicama europodručja preporučilo da i u okviru svojih planova za oporavak i otpornost poduzmu mjere kojima se, među ostalim, osigurava smjer politike kojim se podupire oporavak te dodatno poboljšava konvergencija, otpornost te održiv i uključiv rast. Vijeće je u preporuci preporučilo i jačanje nacionalnih institucionalnih okvira, osiguravanje makrofinancijske stabilnosti i dovršetak EMU-a te jačanje međunarodne uloge eura.] [Ako se Preporuka Vijeća ne donese do donošenja Provedbene odluke Vijeća, molimo izbrišite ovu uvodnu izjavu.]

³ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.)

- (5) Grčka je 27. travnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji službeno dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je uslijedio nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost temelj je njihove uspješne provedbe i dugoročnog učinka na nacionalnoj razini te vjerodostojnosti na europskoj razini. Na temelju članka 19. te uredbe Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, uzimajući u obzir smjernice za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi.
- (6) Planovi za oporavak i otpornost trebali bi biti usmjereni na ostvarivanje općih ciljeva Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 i Instrumenta EU-a za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094⁴ radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. U planovima bi se trebala promicati ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija Unije doprinosom šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241(7). Planovi za oporavak i otpornost država članica provodit će se koordiniranim ulaganjima i reformama u cijeloj Uniji. Koordiniranim i istodobnom provedbom tih reformi i ulaganja te prekograničnih projekata, te će se reforme i ulaganja međusobno nadopunjavati i stvarati pozitivne učinke prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga će otprilike jedna trećina učinka Mehanizma na rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizaći iz prelijevanja iz drugih država članica.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

- (7) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) i odjeljkom 2.1. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241, uzimajući u obzir specifične izazove, dodijeljena financijska sredstva dotične države članice i zatraženu potporu u obliku zajma.
- (8) U članku 3. Uredbe (EU) 2021/241 propisano je da se područje primjene Mehanizma odnosi na područja politike od europske važnosti podijeljena u šest stupova: (a) zelena tranzicija; (b) digitalna transformacija; (c) pametan, održiv i uključiv rast, uključujući gospodarsku koheziju, radna mjesta, produktivnost, konkurentnost, istraživanje, razvoj i inovacije te unutarnje tržište koje dobro funkcionira, s jakim MSP-ovima; (d) socijalna i teritorijalna kohezija; (e) zdravlje te gospodarska, socijalna i institucionalna otpornost s ciljem, među ostalim, povećanja pripravnosti za krize i kapaciteta za odgovor na krize; te (f) politike za sljedeću generaciju, djecu i mlade, kao što su obrazovanje i vještine. Reforme i ulaganja iz plana doprinose svih šest navedenih stupova. Osim toga, postoji ukupna ravnoteža između stupova (c), (d), (e) i (f). Stoga plan u velikoj mjeri predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju Grčke.

⁴ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

- (9) Konkretnije, kad je riječ o zelenoj tranziciji, plan uključuje mjere kojima je cilj usmjeriti Grčku prema energetsom modelu s niskom razinom emisija ugljika, smanjiti emisije stakleničkih plinova, povećati obnovljive izvore energije, promicati energetske učinkovitost i energetske obnovu zgrada, uvesti održive načine prijevoza i zaštititi prirodni okoliš. Reforme i ulaganja u digitalnu transformaciju obuhvaćaju poboljšanje povezivosti i širokopojasnu pokrivenost, digitalizaciju javne uprave i ključnih sektora gospodarstva te razvoj digitalnih infrastruktura i digitalnih vještina. U plan su u svrhu poticanja pametnog i održivog rasta uključene mjere za jačanje privatnih ulaganja (među ostalim u MSP-ove), poboljšanje poslovnog okruženja, povećanje uspješnosti istraživanja, razvoja i inovacija, povećanje zaposlenosti i povezivanje vještina s radnim mjestima te povećanje učinkovitosti javne uprave i pravosuđa. Nadalje, radi jačanja socijalne kohezije osmišljene su ciljane intervencije za rješavanje problema povezanih sa sudjelovanjem na tržištu rada, razvojem vještina i jednakim mogućnostima, a brojnim se ulaganjima potiče teritorijalna kohezija. Osim toga, kako bi se ublažili nepovoljni šokovi i bolje odgovorilo na krizu, plan sadržava mjere za rješavanje dugotrajnih problema u sustavu zdravstvene zaštite i sustavu socijalne zaštite (socijalna otpornost), poticanje održivosti javnih prihoda, otpornosti financijskog sektora i diversifikacije gospodarskih aktivnosti (gospodarska otpornost) te osiguravanje učinkovite javne uprave i dobrog upravljanja (otpornost institucija). Kad je riječ o politikama za sljedeću generaciju, reformama i ulaganjima na svim razinama obrazovanja nastoji se digitalizirati postupke i infrastrukture te razvijati digitalne vještine mladih, dok su druge mjere usmjerene na rani i predškolski odgoj i obrazovanje.
- (10) Grčka „instrumentom za kreditiranje” namjerava promicati privatna ulaganja putem sljedećih distribucijskih kanala: i. međunarodnih financijskih institucija (u okviru postojećih sporazuma); ii. komercijalnih banaka (postupkom javnog odabira); iii. platformi vlasničkog kapitala (u okviru sporazuma o ovlaštenju); i iv. nacionalnog odjeljka programa InvestEU (u okviru sporazuma o doprinosu). Navedeni sporazumi i postupak javnog odabira komercijalnih banaka trebali bi sadržavati odredbe o kriterijima odabira radi usklađenosti poduzeća koja se podupiru s Uredbom (EU) 2021/241 i tehničkim smjernicama Komisije o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), kojima je propisana provjera održivosti, popis isključenja, obvezna provjera pravne usklađenosti za transakcije izuzete od provjere održivosti koju obavlja neovisni revizor te odabir aktivnosti u skladu s relevantnim propisima Unije i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. Obveza međunarodnih financijskih institucija, komercijalnih banaka i fonda InvestEU da ulažu sredstva za potporu klimatskoj i digitalnoj tranziciji trebala bi se provoditi na temelju metodologije iz priloga VI. i VII. Uredbi (EU) 2021/241, a neovisni revizori trebali bi provjeravati usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete i s klimatskim i digitalnim ciljevima iz Uredbe (EU) 2021/241.

Rješavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Grčku

- (11) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i odjeljkom 2.2. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za Grčku, uključujući njihove fiskalne aspekte, i preporukama na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 upućenima Grčkoj ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra. Kad je riječ o 1. preporuci iz 2019. i 4.

preporuci iz 2020., politike koje se provode radi ispunjavanja posebnih obveza koje je Grčka preuzela na sastanku Euroskupine u lipnju 2018. i dalje će se pratiti u okviru pojačanog nadzora.

- (12) Može se smatrati da preporuke povezane s neposrednim odgovorom fiskalne politike na pandemiju nisu obuhvaćene grčkim planom za oporavak i otpornost. U skladu s odredbama opće klauzule o odstupanju te kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 i s njom povezanu gospodarsku krizu, Grčka je donijela proračunske mjere za jačanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava, ograničavanje pandemije i pružanje pomoći posebno pogođenim pojedincima i sektorima. Tim snažnim političkim odgovorom ublaženo je smanjenje BDP-a, što je pak ograničilo povećanje državnog deficita i javnog duga⁵.
- (13) Plan uključuje opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koji doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela gospodarskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Grčkoj u okviru europskog semestra 2019. i 2020., posebno u područjima kvalitete i održivosti javnih financija, dostupnosti i otpornosti zdravstvenog sustava, aktivnih politika tržišta rada, politika kojima se podupiru javna i privatna ulaganja u područjima obrazovanja, vještina i zapošljivosti, istraživanja i razvoja, sigurnog i održivog prometa i logistike, čiste i učinkovite proizvodnje i upotrebe energije, uključujući projekte obnovljive energije i interkonekcije, okolišne infrastrukture, obnove urbanih područja te digitalne transformacije javne uprave i poduzeća. Plan uključuje i znatan broj mjera za rješavanje problema u područjima fiskalnih strukturnih politika, socijalne skrbi, financijske stabilnosti, tržišta rada i proizvoda te modernizacije javne uprave, za praćenje, proširivanje i dopunu obveza nakon provedbe programa. S obzirom na to da je plan snažno usmjeren na ulaganja, zapošljavanje i politike kojima se potiče produktivnost, očekuje se da će se njegovom provedbom srednjoročno poduprijeti gospodarski oporavak i na taj način doprinijeti postizanju razborite fiskalne pozicije i osiguravanju održivosti duga u skladu s relevantnom preporukom za Grčku (1. preporuka Grčkoj iz 2020.). Predložene aktivne politike tržišta rada raznovrsne su i namijenjene skupinama kojima je potrebna potpora, a usmjerene su na otvaranje radnih mjesta i doprinos zelenoj tranziciji (2. preporuka Grčkoj iz 2020.). Planom se podupire rješavanje važnih problema u grčkom obrazovnom sustavu i predviđaju znatna ulaganja u stjecanje vještina u okviru cjeloživotnog učenja, uz znatan naglasak na digitalnoj transformaciji u oba segmenta obrazovanja (3. preporuka Grčkoj iz 2020. i 2. preporuka Grčkoj iz 2019.). Predlažu se ciljane mjere potpore za socijalnu integraciju ranjivih skupina, uključujući osobe s invaliditetom i beskućnike, Rome i osobe koje žive u ekstremnom siromaštvu, uz brojne mjere za promicanje sudjelovanja žena na tržištu rada (2. preporuka Grčkoj iz 2020.).
- (14) U planu je predviđeno pojačano početno financiranje provedbe razrađenih projekata javnih ulaganja i promicanje privatnih ulaganja u prioritetne sektore, uključujući ona kojima se doprinosi digitalnoj i zelenoj tranziciji, uz mjere za energetske učinkovitost, održiv prijevoz, zaštitu okoliša i obnovu urbanih područja, razmjerne povezanim izazovima te u skladu s preporukama Grčkoj o javnim i privatnim ulaganjima (3. preporuka Grčkoj za 2020. i 2. preporuka Grčkoj iz 2019.). Osim toga, plan podupire rješavanje problema digitalizacije javne uprave i poduzeća (3. preporuka Grčkoj iz

⁵ Preporuka za Preporuku Vijeća i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2021., COM(2021) 508 final.

2020. i 2. preporuka Grčkoj iz 2019.). Plan je nastavak i nadopuna ključnih strukturnih reformi započetih u okviru programa ekonomske prilagodbe u svrhu poboljšanja globalnog funkcioniranja gospodarstva, koje se trenutačno prate u okviru pojačanog nadzora. Predlažu se ambiciozne reforme poslovnog okruženja, tržišta rada i socijalnih politika, zdravstvenog sustava i javne uprave, uključujući poreznu upravu i pravosuđe. Te su reforme popraćene ulaganjima kojima se podupire njihova provedba (4. preporuka Grčkoj iz 2020. i 1. preporuka Grčkoj iz 2019.).

- (15) Očekuje se da će se provedbom plana pridonijeti i ispravljanju prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u Grčkoj, posebno u pogledu visokog državnog duga, nepotpunog vanjskog rebalansa i visoke razine neprihodonosnih kredita u kontekstu visoke nezaposlenosti i niskog potencijalnog rasta⁶.

Doprinos potencijalu za rast, otvaranju radnih mjesta te gospodarskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

- (16) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) i odjeljkom 2.3. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala za rast, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Grčke, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, i time ojačati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i konvergenciju u Grčkoj i u Uniji.
- (17) Simulacije službi Komisije pokazuju da bi se provedbom plana realni BDP Grčke mogao povećati za 2,1 % do 3,3 % do 2026.⁷ Plan se temelji na sveobuhvatnom planu razvoja grčkog gospodarstva objavljenom u studenome 2020. i usklađen je s njime⁸. Usmjeren je na uklanjanje glavnih prepreka koje utječu na dugoročni rast Grčke, uključujući znatan nedostatak ulaganja i nužnost poboljšanja kvalitete obrazovanja, kao i učinkovitost i kvalitetu javne uprave i pravosuđa. Provedbom planiranih aktivnih politika tržišta rada, prekvalifikacijom i usavršavanjem moglo bi se povećati sudjelovanje na tržištu rada i zapošljavanje, uključujući sudjelovanje žena.

⁶ Te makroekonomske neravnoteže odnose se na preporuke iznesene 2019. i 2020. u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011.

⁷ Te simulacije odražavaju ukupni učinak instrumenta NextGenerationEU, što uključuje i financiranje programa ReactEU te povećanje sredstava za programe Obzor, InvestEU, FPT, Ruralni razvoj i RescEU. Ta simulacija ne uključuje mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan.

⁸ Plan je objavljen (na grčkom) i dostupan je na vladinim internetskim stranicama https://government.gov.gr/wp-content/uploads/2020/11/growth_plan_2020-11-23_1021.pdf.

- (18) Očekuje se da će niz mjera povećati produktivnost gospodarstva. Cilj je dijela reformi poboljšati poslovno okruženje i olakšati poslovanje, čemu pridonosi i napredak u području digitalizacije. Predviđena je modernizacija javne uprave i smanjenje regulatornog i administrativnog opterećenja, a poboljšanja u poreznoj upravi trebala bi pridonijeti stvaranju poreznog okruženja koje je poticajnije za rast. Plan uključuje ambiciozan program za poboljšanje učinkovitosti i kvalitete pravosuđa digitalizacijom, revizijom zemljopisnog rasporeda sudova i ulaganjima u fizički i ljudski kapital. Nadalje, očekuje se da će dodatna sredstva dodijeljena privatnom sektoru u okviru instrumenta za kreditiranje potaknuti privatna ulaganja.
- (19) U planu je predstavljen sveobuhvatan skup mjera za uklanjanje nedostataka na tržištu rada i poboljšanje socijalne kohezije. Očekuje se da će se tim mjerama izgraditi kapaciteti institucija za zapošljavanje i socijalnih ustanova. Očekuje se da će revizija zakona o radu i poboljšanje učinkovitosti javne uprave zahvaljujući digitalizaciji i boljem praćenju tržišta rada smanjiti osjetljivost na šokove. Nadalje, očekuje se da će te mjere doprinijeti koheziji poticanjem sudjelovanja na tržištu rada, među ostalim i ranjivih skupina.
- (20) Očekuje se da će provedbom plana stvarno doprinijeti rješavanju brojnih problema u području zapošljavanja i socijalnih pitanja relevantnih za provedbu europskog stupa socijalnih prava. Kako bi se stvorile jednake mogućnosti i jačao pristup tržištu rada, planirane su nova strategija za cjeloživotno učenje i modernizacija sustava usavršavanja i prekvalifikacije. Reformom bi se preoblikovali i osuvremenili postojeći fragmentirani programi te uveli novi kurikulumi povezani s potrebama tržišta rada i okvir za procjenu pružatelja programa usavršavanja. Predviđena su i ulaganja radi daljnjeg poboljšanja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. U cilju poboljšanja dinamike tržišta rada Grčka planira i znatna ulaganja u programe usavršavanja i prekvalifikacije.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

- (21) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) i odjeljkom 2.4. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).
- (22) Plan za oporavak i otpornost trebao bi osigurati da se nijednom mjerom ne nanosi bitna šteta ni jednom od šest okolišnih ciljeva u smislu članka 17. Uredbe (EU) br. 2020/852, a to su ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava. Grčka je na temelju tehničkih smjernica Komisije o primjeni načela nenanošenja bitne (2021/C 58/01) dostavila obrazloženja. Grčka je predložila da se prema potrebi provedu mjere za ublažavanje kako bi se izbjegla znatna šteta, što bi se trebalo osigurati odgovarajućim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima.

⁹ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

- (23) Posebna pozornost posvećena je horizontalnim programima, uključujući programe za koje su zatraženi zajmovi, u kojima su zahtjevi za poštovanje načela nenanošenja bitne štete ugrađeni u strukturu programa i utvrđeni u ključnoj etapi ili ciljnoj vrijednosti.

Doprinos zelenoj tranziciji i bioraznolikosti

- (24) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) i odjeljkom 2.5. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri djelotvorno doprinose (ocjena A) zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Mjere za potporu klimatskim ciljevima čine 37,5 % ukupnih dodijeljenih sredstava iz plana, izračunano u skladu s metodologijom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241, plan za oporavak i otpornost u skladu je s informacijama iz nacionalnog energetskog i klimatskog plana za 2030.
- (25) Očekuje se da će reforme i ulaganja znatno pridonijeti ostvarenju ciljeva dekarbonizacije i energetske tranzicije Grčke, kako je utvrđeno u Nacionalnom energetskom i klimatskom planu do 2030. (NECP 2030) i Planu za ugljičnu neutralnost do 2050., i time doprinijeti klimatskim ciljevima Unije. U šire nacionalne planove uvrštena su brojna ulaganja koja doprinose zelenoj tranziciji, npr. dugoročna strategija obnove, strategija gospodarenja otpadom, ponovno pošumljavanje, kružno gospodarstvo i biološka raznolikost, a njihova se provedba očekuje do početka provedbe tih strategija.
- (26) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za brojne probleme u područje zelene tranzicije. Kad je riječ o čistoj energiji, plan obuhvaća reforme i ulaganja kojima bi se trebali povećati obnovljivi izvori energije u kombinaciji izvora energije Grčke. Planiraju se znatna ulaganja kojima bi se trebala poboljšati energetska učinkovitost sve starijeg fonda stambenih objekata u Grčkoj, uz mjere usmjerene na energetske siromašna kućanstva. Drugi važni klimatski i okolišni doprinosi osiguravaju se mjerama za potporu održivoj mobilnosti – reformama i ulaganjima za poboljšanje javnog gradskog prijevoza i infrastrukture za električna vozila. Plan obuhvaća ulaganja za potporu biološkoj raznolikosti, i to ponovnim pošumljavanjem, čiji je cilj obnoviti narušene šumske ekosustave, i jačanjem zaštite okoliša uvođenjem sustava za praćenje vrsta i staništa. Uključuje i ulaganja u održivu poljoprivredu kojima bi se trebale promicati inovacije i zaštititi okoliš poboljšanjem ekološkog profila poljoprivrednih gospodarstava i ublažavanjem učinaka klimatskih promjena. Naposljetku, instrument za kreditiranje trebalo bi usmjeriti na klimatske aktivnosti u odabranim područjima intervencije, kao što su energetska učinkovitost i demonstracijski projekti za privatni sektor, u kojima se ostvaruju znatne uštede energije ili smanjenje emisija stakleničkih plinova, novi kapaciteti obnovljivih izvora energije (solarna energija i energija vjetra) i pametni energetske sustavi.

- (27) Kad je riječ o okolišnim ciljevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2020/852¹⁰, plan uključuje mjere za ublažavanje klimatskih promjena kojima bi se trebale smanjiti emisije stakleničkih plinova, uglavnom povećanjem energetske učinkovitosti zgrada. Uključuje niz mjera za prilagodbu klimatskim promjenama, kao što je izrada lokalnih urbanističkih planova kojima bi se trebala olakšati urbana obnova, povećati otpornost gradova na klimatske promjene i ojačati infrastruktura za ublažavanje posljedica poplava. Nadalje, mjere za vodoopskrbu i komunalne otpadne vode povezane su s posebnim ciljevima kojima bi se trebalo smanjiti istjecanje vode i potrošnja energije, čime se doprinosi održivijem korištenju vodnih resursa. Naposljetku, kad je riječ o bioraznolikosti, planom je obuhvaćena mjera ponovnog pošumljavanja, uglavnom autohtonim vrstama, kojom bi se površina prekrivena šumama trebala povećati za 16 500 ha.

Doprinos zelenoj tranziciji

- (28) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) i odjeljkom 2.6. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri djelotvorno doprinosi (ocjena A) digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Mjere za potporu digitalnim ciljevima čine 23,3 % ukupnih dodijeljenih sredstava iz plana, izračunano u skladu s metodologijom iz Priloga VII. Uredbi (EU) 2021/241.
- (29) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za područje digitalne tranzicije i povezane probleme te je općenito dobro usklađen s ključnim ciljevima digitalne strategije Unije i s prioritetima digitalizacije iz Komisijine Godišnje strategije održivog rasta za 2021. Te se mjere odnose na povezivost, interoperabilnost pri koncipiranju javnih usluga, kibersigurnost, umjetnu inteligenciju, razvoj digitalnih vještina, dostupnost otvorenih podataka te jačanje položaja i ravnopravno sudjelovanje žena, starijih osoba i ranjivih skupina u digitalnom dobu. U komponenti 2.1. plana navedena su ulaganja radi potpore uvođenju svjetlovodne infrastrukture u zgradama, razvoju 5G mreža koje pokrivaju sve glavne grčke autoceste, postavljanju podmorskih kabela za povezivanje grčkih otoka i povezivanje s Ciprom te primjeni svemirskih tehnologija i aplikacija. Reformama se uspostavlja okvir potreban za lakši prelazak na brze širokopojasne veze i na 5G tehnologiju. Mjere iz komponente 2.2. usmjerene su na digitalnu transformaciju subjekata javnog sektora, kao što su arhivi i poboljšane digitalne usluge, poboljšanje poslovnih procesa, povećanje interoperabilnosti između sustava i podataka, strategije i politike za kibersigurnost i upravljanje podacima, kao i na širu primjenu naprednih tehnologija, kao što su računalstvo u oblaku i velike količine podataka. Mjerama iz komponente 2.3., zajedno s mjerama iz komponente 4.1., nastoji se potaknuti poduzeća, a posebno MSP-ove, da rješavanjem ključnih problema digitalne uključenosti ubrzaju uvođenje digitalnih tehnologija. Očekuje se da će te inicijative omogućiti stvaranje digitalnog poslovnog ekosustava i pružiti potporu MSP-ovima pri uvođenju digitalnih usluga, podatkovnih platformi i prostora te suvremenih registarskih blagajni i terminala na prodajnom mjestu (POS). Očekuje se da će mjere iz komponente 2.3., u kombinaciji s mjerama iz komponenti 4.1. i 4.6., doprinijeti digitalnoj tranziciji grčke industrije, ubrzati njezin prelazak na industriju 4.0 i promijeniti poslovne modele poduzeća kako bi im se povećala konkurentnost i otpornost. Plan u komponenti 3.2. uključuje i mjere za premošćivanje postojećeg

¹⁰ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

digitalnog jaza u području ljudskog kapitala, i to modernizacijom i nadogradnjom sustava cjeloživotnog učenja te usavršavanjem i prekvalifikacijom radne snage koja odgovara potrebama tržišta, s naglaskom na digitalnim vještinama. Očekuje se da će takve mjere doprinijeti premošćivanju digitalnog jaza i jačanju osnovne digitalne pismenosti cjelokupnog stanovništva. Instrument za kreditiranje trebalo bi usmjeriti na aktivnosti digitalizacije u nizu područja intervencije, posebno ulaganjima u širokopojasne mreže vrlo velikog kapaciteta, ulaganjima u digitalizaciju MSP-ova i velikih poduzeća, ulaganjima u razvoj i uvođenje tehnologija kibersigurnosti, naprednih digitalnih tehnologija i drugih vrsta infrastrukture IKT-a.

- (30) Čini se da su mjere iz plana koje se odnose na digitalnu tranziciju primjerene nedostacima s kojima se Grčka suočava u digitalnom području (utvrđenima u indeksu gospodarske i društvene digitalizacije). Očekuje se da će se tim mjerama djelotvorno dopuniti postojeći nacionalni planovi i inicijative te, općenito, povećanjem konkurentnosti i otpornosti gospodarstva znatno doprinijeti digitalnoj transformaciji grčkog gospodarstva i društva te istodobno osigurati uključivost. Osim toga, očekuje se da će se tim mjerama ostvariti korjenite promjene s trajnim učinkom.

Trajni učinak

- (31) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) i odjeljkom 2.7. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri trajno utjecati na Grčku (ocjena A).
- (32) Plan obuhvaća niz reformi za koje se očekuje da će potaknuti trajne promjene politika i olakšati njihovu djelotvornu provedbu. Reformama za smanjenje administrativnog opterećenja u poslovanju i poboljšanje kvalitete regulatornog okvira potiče se stvaranje jednakih uvjeta poslovanja i ostvarivanje ulagačkog potencijala Grčke. Na taj bi se način mjerama za jačanje nadzora tržišta trebala olakšati učinkovita provedba politike. Kad je riječ o energetskej politici, racionalizacijom postupka izdavanja dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora nastoje se skratiti dugi rokovi za uvođenje takvih postrojenja i poduprijeti prelazak Grčke na zeleno gospodarstvo, uz poštovanje propisa o okolišu. Reformama financijskog sektora nastoji se poboljšati odlučivanje o dodjeli kredita i ojačati tržište neprihodonosnih kredita rješavanjem problema asimetričnosti informacija te ojačati tržišta kapitala i na taj način povećati gospodarsku otpornost Grčke na buduće šokove. Očekuje se da će se bitnim inicijativama za poboljšanje upravljanja na svim razinama javne uprave, modernizacijom postupaka zapošljavanja osoblja i jačanjem nacionalnih okvira za javnu nabavu i borbu protiv korupcije ukloniti ukorijenjene strukturne slabosti. Važnim reformama nastoji se modernizirati pravosuđe i povećati njegova kvaliteta i učinkovitost, među ostalim revizijom zemljopisnog rasporeda sudova, digitalizacijom i usavršavanjem sudaca i sudskih službenika.
- (33) Ulaganja uvrštena u plan čine se iz financijske i proračunske perspektive održivima, a svrha im je ukloniti glavne uzroke utvrđenih ključnih problema. Predviđena su brojna ulaganja u digitalnu infrastrukturu javne uprave, na središnjoj i lokalnoj razini. Očekuje se da će ta ulaganja, zajedno s opsežnim programom pojednostavnjenja procesa, dovesti do trajne strukturne promjene u funkcioniranju uprave i riješiti problem zasad niske razine digitalnih javnih usluga za građane i poduzeća. Nadalje, očekuje se da će znatna ulaganja u digitalizaciju porezne uprave pridonijeti borbi protiv utaje poreza i krijumčarenja te smanjiti administrativno opterećenje poreznih obveznika. Uvođenje digitalnih postupaka i alata u pravosuđu, zajedno s

osposobljavanjem sudaca i pravosudnog osoblja, pridonosi boljem funkcioniranju sudova. Očekuje se da će se ulaganjima u obrazovanje, socijalnu skrb, zdravstvenu skrb i usluge zapošljavanja te usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage, s naglaskom na zelenim i digitalnim vještinama, na uključiv i održiv način očuvati otpornost i poboljšati kvaliteta tih ključnih usluga. Predviđena su i znatna ulaganja kako bi se lakše ostvarili dugoročni ciljevi politike zaštite okoliša i politike dekarbonizacije, uključujući energetske učinkovitu obnovu zgrada, strateške projekte zelene urbane obnove, mjere obnove zemljišta na područjima površinskih kopova lignita, postavljanje infrastrukture za punjenje električnih vozila i mjere za potporu ponovnom pošumljavanju i održivoj poljoprivredi. Trajni učinak plana može se poboljšati i sinergijama između plana i drugih programa koje financira Europska unija (uključujući fondove kohezijske politike i InvestEU), posebno rješavanjem duboko ukorijenjenih teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

- (34) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) i odjeljkom 2.8. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.
- (35) Plan za oporavak i otpornost obuhvaća sustav kontrole upravljanja koji uključuje četiri tijela, Agenciju za koordinaciju Mehanizma za oporavak i otpornost, nadležne službe resornih ministarstava, provedbena tijela i Odbor za financijsku reviziju. Sveukupna odgovornost za koordinaciju provedbe i praćenja povjerena je nedavno osnovanoj Agenciji za koordinaciju Mehanizma za oporavak i otpornost, koja je dio Ministarstva financija. Potrebno je odrediti većinu provedbenih tijela zaduženih za provedbu mjera. U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 Grčka bi, prije nego Europskoj komisiji podnese prvi zahtjev za plaćanje, trebala uspostaviti sustav upravljanja i kontrole, kako bi ispunila zahtjeve iz članka 22. te uredbe. U planu je naveden detaljan pregled predviđenih postupaka praćenja i izvješćivanja.
- (36) Ključne etape i ciljne vrijednosti navedene u grčkom planu primjeren su sustav za praćenje provedbe plana. U načelu su dovoljno jasne i sveobuhvatne i osiguravaju praćenje i provjeru njihova ostvarivanja. Osim toga, ključne etape i ciljne vrijednosti relevantne su i prihvatljive jer njihovo područje primjene odražava opći cilj mjera.
- (37) Ključne etape i ciljne vrijednosti relevantne su i za već provedene mjere koje su prihvatljive u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe. Kako bi se opravdao zahtjev za isplatu, potrebno je tijekom vremena na zadovoljavajući način ostvarivati te ključne etape i ciljne vrijednosti.
- (38) Države članice trebale bi osigurati da se financiranje u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. U okviru instrumenta za tehničku potporu može se zatražiti tehnička potpora kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana.

Troškovi

- (39) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) i odjeljkom 2.9. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost iz plana donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo i u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.
- (40) Dostavljena je detaljna raščlamba troškova po mjeri, pri čemu se metodologija utvrđivanja troškova razlikuje među mjerama, a najčešći je pristup odozdo prema gore. Procjenjuje se da su troškovi za znatnu većinu mjera razumni, vjerodostojni, učinkoviti i razmjerni. Iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost razmjernan je i očekivanom socijalnom i ekonomskom učinku predviđenih mjera, a dostavljena obrazloženja procjene troškova općenito su zadovoljavajuća. Troškovi su u manjem broju procjena premašili raspon troškova utvrđen u skladu s usporedivim projektima. Procjenu troškova provjerio je vanjski konzultant, a odobrio Nacionalni odbor za produktivnost Grčke. Naposljetku, iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjernan očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa

- (41) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) i dijelom 2.10. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se tim aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i iz drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i osiguravanje usklađenosti s pravom EU-a, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu financija Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (42) Utvrđena je dodatna ključna etapa kojom se zahtijeva davanje zakonskih ovlasti Odboru za financijsku reviziju i uspostava sustava kontrole upravljanja i revizije kako bi se: (a) osiguralo prikupljanje podataka i praćenje realizacije ključnih etapa i ciljnih vrijednosti; (b) omogućila priprema izjava o upravljanju i sažetka revizije te zahtjeva za plaćanje i (c) utvrdili potrebni postupci za prikupljanje i pohranu podataka o korisnicima, ugovarateljima, podugovarateljima i stvarnim vlasnicima u skladu s člankom 22. Uredbe (EU) 2021/241 za prvi zahtjev za plaćanje do 30. rujna 2021. Trebalo bi izraditi posebno revizijsko izvješće o uspostavi sustava. U izvješću bi trebalo analizirati sve utvrđene nedostatke i poduzete ili planirane korektivne mjere.
- (43) Sustav kontrole i revizije koji je razvila Grčka dosljedan je i ispunjava zahtjeve Uredbe (EU) 2021/241. Sustav unutarnje kontrole temelji se na pouzdanim procesima i strukturama: uloge i odgovornosti sudionika u kontrolama i revizijama jasne su, relevantne kontrolne funkcije primjereno su razdvojene i osigurana je neovisnost subjekata koji obavljaju reviziju. Odbor za financijsku reviziju obavlja revizije kako bi provjerio provode li provedbena tijela koja bi trebala upravljati odobrenim projektima i njihovom provedbom postupke za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa pri financiranju sredstvima na temelju Uredbe (EU) 2021/241, uključujući mehanizme za izbjegavanje dvostrukog financiranja iz drugih programa Unije, kao i usklađenost s primjenjivim pravilima. Svako provedbeno tijelo

ocjenjuje se s obzirom na njegov inherentni rizik i kontrolni rizik, a Odbor za financijsku reviziju utvrđuje svoje revizijske prioritete na temelju redoslijeda rizika. Dvostruko financiranje na temelju Uredbe (EU) 2021/241 i iz drugih programa Unije sprječava se kontrolama na nekoliko razina. Neovisni ovlašteni revizori trebali bi obaviti reviziju provedbenih tijela odgovornih za provedbu i upravljanje ulaganjima i reformama. Agencija za koordinaciju Mehanizma za oporavak i otpornost zadužena je za opću koordinaciju i praćenje plana za oporavak i otpornost te je jedinstvena kontaktna točka između grčkih tijela i Komisije. Nakon što s pomoću informacijskog sustava za upravljanje Mehanizmom za oporavak i otpornost provjeri jesu li ostvarene ključne etape i ciljne vrijednosti, Agencija bi svakih šest mjeseci trebala Komisiji podnijeti zahtjeve za plaćanje, zajedno s izjavom o upravljanju i sažetkom revizija koje je obavio Odbor za financijsku reviziju. Pretpostavlja se da subjekti zaduženi za kontrole imaju zakonske ovlasti i administrativne kapacitete za izvršavanje svojih predviđenih uloga i zadaća.

- (44) Grčka je navela da se razvija informatički alat za upravljanje ključnim etapama i ciljevima i izvješćivanje o njima kako bi ispunila posebne zahtjeve u pogledu upravljanja i izvješćivanja iz plana. U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 Grčka bi trebala provesti tu mjeru kako bi ispunila odredbe članka 22. te uredbe.

Koherentnost plana

- (45) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) i odjeljkom 2.11. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.
- (46) Reforme i ulaganja izneseni u grčkom planu za oporavak i otpornost međusobno se nadopunjuju. Temelje se na sveobuhvatnom planu rasta kojim se osigurava koherentnost doprinosa pametnom, uključivom i održivom gospodarskom razvoju u budućnosti. Četiri glavna stupa plana, tj. i. zelena tranzicija, ii. digitalna transformacija, iii. zapošljavanje, vještine i socijalna kohezija te iv. privatna ulaganja i transformacija gospodarstva, međusobno su povezani i uzajamno se osnažuju. Sadržavaju mjere za digitalnu transformaciju i ključni su pokretači zelene i kružne tranzicije grčkog gospodarstva. Slično tome, očekuje se da će se uključivanjem kriterija povezanih s klimom i održivosti iz stupa „zelena tranzicija” ojačati uvođenje digitalnih tehnologija i olakšati provedba digitalnog stupa. Očekuje se da će strateška ulaganja u višedržavne digitalne projekte i tehnologije u nastajanju pridonijeti postizanju razmjera i interoperabilnosti. Očekuje se da će se trećim stupom osigurati pravedna digitalna i zelena tranzicija u cijelom grčkom društvu i na prvo mjesto staviti održivo otvaranje radnih mjesta, poboljšanje obrazovnog sustava i vještina te pružanje visokokvalitetnih i učinkovitih usluga zdravstvene i socijalne skrbi. Četvrti stup usmjeren je na mobilizaciju privatnih i javnih ulaganja radi poticanja konkurentnosti, potpore produktivnosti i dugoročnom rastu te otvaranja novih radnih mjesta, uz istodobnu uspostavu institucijskih okvira koji bi trebali omogućiti ostvarenje digitalne i zelene tranzicije u Grčkoj.

Ravnopravnost

- (47) Plan sadržava niz mjera za koje se očekuje da će pridonijeti rješavanju problema u području rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve. To su, među ostalim, ciljane reforme i ulaganja u područjima zapošljavanja, vještina, zdravlja i socijalne kohezije. Među korisnicima su dugotrajno nezaposlene osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici, osobe manjinskog etničkog podrijetla, migranti i tražitelji azila te osobe koje žive u ekstremnom siromaštvu. Svrha je plana i promicanje svijesti o raznolikosti u privatnom i javnom sektoru te jačanje mehanizama praćenja. Kad je riječ o ravnopravnosti spolova, plan sadržava niz mjera za promicanje sudjelovanja žena na tržištu rada, među ostalim ciljanim subvencijama za zapošljavanje i programima usavršavanja te povećanjem kapaciteta ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nadalje, nekoliko mjera koje nisu izričito usmjerene na promicanje jednakih mogućnosti sadržava aspekt jednakosti. Tijekom faze provedbe plana trebalo bi osigurati prikupljanje podataka razvrstanih po spolu i etničkom podrijetlu kako bi se bolje procijenila i pratila pitanja jednakosti.

Samoprocjena sigurnosti

- (48) Plan uključuje samoprocjenu sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost. Kad je riječ o ulaganjima u povezivost, a posebno u 5G mreže, u planu su identificirana relevantna sigurnosna pitanja i povezani rizici te mjere ublažavanja koje treba donijeti za svako od njih na temelju zajedničkih objektivnih kriterija iz Paketa instrumenata EU-a za kibersigurnost 5G mreža.

Prekogranični i višedržavni projekti

- (49) Plan uključuje nekoliko prekograničnih i višedržavnih projekata, uglavnom u okviru digitalnog stupa. Postojeći projekti ulaganja s digitalnom dimenzijom, kao što su ulaganja u „5G koridore”, trebali bi poduprijeti i prekogranični koridor Solun-Sofija-Beograd i ulaganje „mali sateliti”, za koje se očekuje da će osigurati interoperabilnost s inicijativom Europska kvantna komunikacijska infrastruktura (EuroQCI)¹¹. Osim toga, očekuje se da će se projektima ulaganja u podmorske svjetlovodne kablove poduprijeti postavljanje podmorskih svjetlovodnih kablova za međusobno povezivanje kontinentalne Grčke s njezinim otocima i s Ciprom. Plan uključuje i ulaganja u novi računalni sustav visokih performansi radi modernizacije postojećeg sustava u okviru nacionalne infrastrukture za istraživanje i tehnologiju i njegovog povezivanja sa superračunalima EuroHPC te stvaranje nacionalnog centra za kibersigurnosne operacije i njegovo umrežavanje sa sličnim centrima drugih država članica. Plan nadalje uključuje okvir usluga europske zajedničke podatkovne infrastrukture, tj. pružanje infrastrukture i usluga središnjeg računalstva u oblaku.

Postupak savjetovanja

- (50) Plan sadržava poseban odjeljak o postupku savjetovanja koje se odvijalo prije podnošenja plana Komisiji. U planu se navode dionici s kojima se savještovalo u razdoblju od srpnja 2020. do travnja 2021. i koji su sudjelovali u njegovoj izradi, uključujući predstavnike lokalnih i regionalnih tijela, industrije i drugih gospodarskih udruženja, nevladinih organizacija i ključnih socijalnih partnera. U planu se navode i primjeri preporučenih reformi i ulaganja koji su uzeti u obzir pri njegovoj izradi. Kako bi se osiguralo aktivno sudjelovanje relevantnih aktera, ključno je tijekom provedbe

¹¹ Vidjeti <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/quantum>.

ulaganja i reformi iz plana uključiti sva relevantna lokalna tijela i dionike, uključujući socijalne partnere.

Pozitivna ocjena

- (51) Nakon Komisijine pozitivne ocjene grčkog plana za oporavak i otpornost i zaključka da plan u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava kriterije za procjenu utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja potrebne za provedbu plana, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana u obliku bespovratne financijske i kreditne potpore.

Financijski doprinos

- (52) Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Grčke iznose 31 164 331 515 EUR. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima procjene iz Uredbe (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe, a i procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Grčku, financijski doprinos dodijeljen Grčkoj za plan za oporavak i otpornost trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa raspoloživog za Grčku.
- (53) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Grčku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Grčku trebalo bi sada staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos.
- (54) Osim toga, Grčka je radi potpore dodatnim reformama i ulaganjima zatražila potporu u obliku zajma. Maksimalni opseg zajma koji je zatražila Grčka ne prelazi 6,8 % njezina bruto nacionalnog dohotka u 2019. u tekućim cijenama. Iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost veći je od ukupnog iznosa financijskog doprinosa koji je na raspolaganju Grčkoj i zatražene potpore u obliku zajma.
- (55) Potpora koju treba pružiti financira se zaduživanjem Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053¹². Potpora se treba isplatiti u obrocima nakon što Grčka u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost.
- (56) Grčka je zatražila pretfinanciranje u iznosu od 13 % financijskog doprinosa i 13 % zajma. Taj bi iznos Grčkoj trebalo staviti na raspolaganje u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 i sporazumom o zajmu iz članka 15. stavka 2. te uredbe, ovisno o njihovom stupanju na snagu.

¹² SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

- (57) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje ishod drugih postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim u okviru Uredbe (EU) 2021/241 ili postupaka koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Grčke na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti i dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti povezane s isplatom zajma, relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Financijski doprinos

1. Unija Grčkoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne financijske potpore u iznosu od 17 769 942 602 EUR¹³. Iznos od 13 515 279 418 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako se nakon ažuriranja iz članka 11. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 za Grčku izračuna iznos koji je jednak ili veći od ovog iznosa, dodatni iznos od 4 254 663 184 EUR stavlja se na raspolaganje za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.
2. Komisija Grčkoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom. Iznos od 2 310 092 538 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.
3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241. Iznos pretfinanciranja poravnava se smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

¹³ Taj iznos odgovara dodijeljenim financijskim sredstvima nakon odbitka proporcionalnog udjela Grčke u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunano u skladu s metodologijom iz članka 11. te uredbe.

4. Isplata obroka u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredba (EU) 2021/241, da je Grčka u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Ovisno o stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1., da bi se ispunili uvjeti za plaćanje, ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti ostvarene najkasnije do 31. kolovoza 2026.

Članak 3.

Potpora u obliku zajma

1. Unija Grčkoj stavlja na raspolaganje zajam u iznosu od maksimalno 12 727 538 920 EUR.
2. Komisija Grčkoj stavlja na raspolaganje potporu u obliku zajma u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Iznos od 1 654 580 060 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % zajma. Komisija pretfinanciranja i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.
3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o zajmu iz članka 15. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241. Iznos pretfinanciranja poravnava se smanjenjem iznosa obroka za isplatu.
4. Isplata sredstava u obrocima u skladu sa sporazumom o zajmu ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Grčka u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti obuhvaćene zajmom i utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Da bi se ispunili uvjeti za plaćanje, dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti obuhvaćene zajmom moraju biti ostvarene najkasnije do 31. kolovoza 2026.

Članak 4.

Adresat Odluke

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*